

אשר פריינד

צדיק ירושלמי חסיד (אדמו"ר), אשר נודע בשיטתו הייחודית בעבודת השם, ובסיועו לנזקקים ולנדכאים

רבי אשר פריינד (רב אושר בפי חסידיו) (כ"ה באלול ה'תר"ע, ספטמבר 1910 – י"א בתשרי ה'תשס"ד, 6 באוקטובר 2003) היה צדיק ירושלמי חסיד (אדמו"ר), אשר נודע בשיטתו הייחודית בעבודת השם, ובסיועו לנזקקים ולנדכאים. מייסד מוסדות "יד עזרה".

האוהל על קבר רבי אשר בהר המנוחות

ביוגרפיה

נולד לאריה מרדכי, דור חמישי ל"היהודי הקדוש", ולחיה רבקה דבורה, מצאצאיות האדמו"ר רבי אהרן הגדול מקרלין. משפחתו השתייכה ליישוב הישן בארץ ישראל, ובניה התפרנסו ממסחר במטבעות וזהב. נישא לצביה, בתו של הרב אברהם שטרנברג, מרבני צפת.

בצעירותו היה רבי אשר לחסידו של רבי אברהם אלימלך פרלוב מקרלין^[1], לאחר שהרבי מקרלין נרצח בשואה, ובהשפעת חברו הקרוב רבי גדליה קעניג מברסלב נהג לבקר אצל רבי אברהם שטרנהרץ שהעריכו מאד^[2].

עוד מגיל צעיר סייע לעניים ולנדכאים. אנשים פנו אליו כדי לבקש את עצתו וברכתו^[3]. מבקשי פניו יכלו להמתין בחצרו במשך שעות רבות. הם ראו בהמתנה הארוכה שלב חיוני בעבודת הנפש אשר עשוי להביא לתיקון הנפש שלהם. רבי אשר נהג לקבל גם נשים ולייעץ להן על מצוקותיהן. רבי אשר עמד בקשר עם רבנים ואדמו"רים נוספים, וכן עם פסיכיאטרים ופסיכולוגים שבאו להיוועץ עמו ולהיעזר בו.

רבי אשר נסתלק לבית עולמו במוצאי יום כיפור ה'תשס"ד, לאחר שהכין את תלמידיו לכך שזהו יום המיתה שלו^[4], אלפים ליווהו למנוחות^[5], נקבר בחלקת הר תמיר שבהר המנוחות^[6].

בצוואתו הוריש רבי אשר את כל רכושו למוסדות "יד עזרה" ומינה הנהלה למוסדות תוך שהוא מציין שברצונו שהמוסדות לא יהפכו להיות שלטון יחיד ומבקש מהמשפחה לא להרשות לעצמם הנהגה של בעלות^[7].

לאחר פטירתו חלק מחסידיו קיבלו עליהם את מרותם של תלמידיו המשתייכים לענפים חסידיים שונים, בהם: הרב עקיבא רבינוביץ (האדמו"ר מפוריסוב), והרב ישראל חיים וייס (האדמו"ר מספינקא).

רבי אשר פריינד	
	
רבי אשר פריינד	
תמונה זו מוצגת בוויקיפדיה בשימוש הוגן. נשמח להחליפה בתמונה חופשית.	
לידה	ספטמבר 1910 כ"ה בתשרי ה'תר"ע ארץ ישראל
פטירה	6 באוקטובר 2003 (בגיל 93) יא' בתשרי ה'תשס"ד ירושלים, ישראל
כינוי	רב אוֹשֶׁר
מקום קבורה	הר המנוחות
מדינה	ישראל
תקופת הפעילות	? – 6 באוקטובר 2003
תחומי עיסוק	הפצת תורת החסידות, חסד, חזרה בתשובה.
תלמידיו	רבי גדליה סגל. הרב חנניה יוסף עקיבא רבינוביץ, (האדמו"ר מפוריסוב) הרב ישראל חיים וייס, (האדמו"ר)

סביב רבי אשר התפתחה קהילה, אשר ממשיכה לפעול בהנהגת תלמידיו, ומפעילה את מוסדות וארגוני יד עזרה. לקהילה בתי כנסת בירושלים, בבית צפאפא, בביתר עילית ובמושב מירון וכן תלמוד תורה בירושלים.

משנתו

דרכו הייחודית של רבי אשר אותה כינה "דרך האמונה הפשוטה" היא על פי דרכו של רבי **מנחם מנדל מוויטבסק** מחבר הספר **פרי הארץ**.

תכליתו של האדם על פי רבי אשר היא דבקות הבורא. לשם כך הדריך את חסידיו לראות כל אירוע בחייהם, טוב או רע, כ"סיבה", כלומר כעניין בעל טעם ומשמעות, וכמסר ישיר מאת הבורא. ה"סיבה" מגיעה אל האדם כדי לכוון אותו אל "דבקות בבורא", כלומר קישור כל כוחותיו אל מציאותו השרויה בכל של הבורא. רבי אשר נהג לצאת עם חסידיו ל"**התבודדות**" ביום ובעיקר בלילה.

על פי משנתו מציאות האדם כשלעצמה היא "אין" וכל חיותו הוא רק מהבורא, ורק אחרי הכרת האדם את מציאות יסוד האין שלו יכול להגיע להכרת מציאות הבורא. מתוך צוואתו:

"תְּכַלֵּית הָאָדָם, שֶׁנִּבְרָא בְּצֶלֶם אֱלֹקִים שְׂיִמְצָא בְּעֵצְמוֹ מְטָרַת חַיִּיו, הִינְנוּ: לְהַגִּיעַ לְהַכְרָה שְׁבִיסוּד חַיִּיו מְצוּיֹת סְבוֹת שׁוֹנוֹת הַמְּחִיֹּת וּמְחֻזְקוֹת אוֹתוֹ וּבִלְעָדֵיהֶם הוּא אֵינוֹ יְכוֹל לְהִתְקַיֵּם אֶפְלוּ נְשִׁימָה אַחַת וּמֵהֵן הַסְּבוֹת? הַתְּשׁוּבָה הַיָּא, שְׂמַעְצֵם תּוֹלְדָתוֹ, טְבָעוּ וְעָבִי חָמְרוּ כְּמַעַט וְנִבְצָר מִמֶּנּוּ לְמִצְא הַסְּבוֹת, אֵלָּא עַל יְדֵי הַהִכְנָעָה הָאֲמִתִּית וְהַמְחַלְטֵת לְהוֹדוֹת עַל הָאֲמֵת שְׂמִתּוֹךְ יְסוּד הָאֵין שְׁלוֹ, הוּא לֹא מְסַגֵּל לְעֶזֶר לְעֵצְמוֹ וְאַחֲרֵי הַכְּרָתוֹ אֵת זֶה, לֹא יִתְבַּיֵּשׁ בְּכֹךְ כָּלֵל, כִּי כֹךְ נוֹלֵד וְכֹךְ גַּם חַיִּיו כִּי הַבְּרִיאָה נִבְרָאָה בְּמַצָּב שֶׁל תְּהוֹ וְבִהוּ, כְּפִתּוּב:

מספינקא-דונלו). רבי אברהם יורוביץ	
אמרי אשר מכתבים	חיבוריו
צביה פריינד	בת זוג
אריה מרדכי	אב
	

"וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ וְבָהוּ" וְעָקַר עֲבוֹדַת הָאָדָם שְׁגָם הוּא יִגִיעַ לְמַצֵּב שֶׁל תְּהוֹ וְבָהוּ שֶׁל עֲצָמוּ מִתּוֹךְ כְּשֶׁלּוֹנוֹתָיו שֶׁזָּהוּ כָּל תְּכֵלֶיתוֹ וּמִתּוֹךְ כֶּךָ יִפִּיר אֶת בּוֹרְאוֹ וְקוֹנוֹ שֶׁאֵין לוֹ שׁוֹם אֲחִיזָה בְּחַיָּיו וְרַק רְצוֹנוֹ שֶׁל בּוֹרְאוֹ הוּא הַמְּחַיֶּהוּ וּמְנַשִּׁימוֹ בְּכָל נְשִׁימָה וְנְשִׁימָה, כְּכַתוּב: "כָּל הַנְּשָׁמָה תִּהְלֵל יְ-ה".

— צוואת רבי אשר פריינד

הרבה לדבר על **דוד המלך**, בו השתמש כדוגמה לדברים רבים, כמו שפלות האדם וקבלת הייסורים באהבה. וכן הרבה לדבר על **רבי עקיבא** בו השתמש גם כן כסמל לקבלת הייסורים באהבה.

הדגיש את עקרון האחדות וה"אהבה שאינה תלויה בדבר" בין החברים תוך כדי ההתקשרות אל **צדיק** האמת. כתנאי לעבודת הבורא הוא הדגיש את ה"**הכנעה**" ה"שפלות" ואת "**ביטול היש**", ערך שהדגיש רבי **ישראל בעל שם טוב**. ממשיכי מורשתו מכונים "רַב אוֹשֶׁרְנִיקֶעס".

פועלו ומוסדותיו

בשנות השישים יסד רבי אשר את מוסדות החסד "יד עזרה"^{[8][9]}. מוסדות אלה כללו:

- מפעל חלוקת מזון לנזקקים ו**בתי תמחוי**.
- בית **הכנסת אורחים** בירושלים, היה הראשון להקים מוסד הכנסת אורחים ו**אכסניה** במירון^[10].
- מפעלי שיקום לגברים ונשים, **בית דפוס מטבח** ועוד, שהעסיקו פגועי **נפש** לשם שילובם בחיי הקהילה^{[11][12]}.
- רשת מרפאות שיניים מוזלות^{[13][14]}.
- מעונות וגני ילדים "ילדי זהבה"^[15], חברת רכבי הסעות.
- מפעלי דיור בשכונת רמות בירושלים ובאשדוד.
- **ישיבה** בשכונת **ימין משה**, תלמוד תורה ו**מקוה** ברחוב סורצקין בקריית אונסדורף.
- בית החלמה לילודות "מעון צביה" ברחוב סורצקין^[16].
- **אולם שמחות** שערך אירועים במחירי עלות בבני ברק.

ילדיו

לרבי אשר ארבעה ילדים:

- לאה קלירס אשר ניהלה את מרפאת השיניים של מוסדות יד עזרה^[17], (אשת רבי שמואל קלירס^[18], מפקח לשעבר ב**חינוך העצמאי** ומייסד המכון למורים של החינוך העצמאי).
 - בתם זהבה נשואה לסופר **יאיר וינשטוק**.
- פנינה הרשטיק (אשת הרב משה הרשטיק, מרבני **תל אביב**). אחד מנכדיה הוא העיתונאי **מוטי קסטל**^[דרוש מקור].
- רבי אברהם חיים פריינד (נשא את **בילה פריינד**), נפטר בחיי אביו.
- חיה וסרמן, אשת רבי אלימלך וסרמן, דיין בבית הדין הרבני באשדוד, שנרצח^[19] בפיגוע הירי ביציאה מירושלים.

תלמידיו

- רבי גדליה סגל, חיבר בהוראת רבי אשר את ה"תהלים המבואר"^[20].
- רבי אברהם יורוביץ.
- הרב עקיבא רבינוביץ (האדמו"ר מפוריסוב).
- הרב ישראל חיים וייס (האדמו"ר מספינקא).
- רבי שלמה מן

ספריו

- אמרי אשר מכתבים, הוצאת **יד עזרה** תשס"ו, 2006
- כתב העת **חברותא**, לקט (<http://reboosher.blogspot.com>)

לקריאה נוספת

- יאיר וינשטוק, ר' אשר מפי תלמידיו – רבי אשר פריינד (ירושלים, תשס"ח).
- תם פרנס, "תהו ובהו של עצמו": ר' אשר פריינד על הרוע האנושי, רליגיה: בית למחשבה דתית ג' (תשפ"ב), עמ' 63–87.

קישורים חיצוניים

- יד עזרה - תדמית (<https://www.youtube.com/watch?v=KCxuyg6oTSo>)
- יד עזרה - אלמנות ויתומים (<https://www.youtube.com/watch?v=rPQyexlvc1s>)
- בלוג על רב אושר (<http://rebosher.wordpress.com>)